

Patiëntenmobiliteit

Perspectief vanuit de Belgische verzekeringsinstellingen

Lien De Peuter (LCM)

Patiëntenmobiliteit

Zeer ruim begrip

De Belgische VI's worden geconfronteerd met allerlei vormen van grensoverschrijdende zorg en bijbehorende patiëntenstromen

Complexe materie die zowel ongeplande zorgen als geplande zorgen betreft.

Bij samenwerking met thema “Patiëntenmobiliteit” is de eerste vereiste een juiste definitie van de term “grensoverschrijdende zorg”

Patiëntenmobiliteit

- Bij het detecteren van de verscheidene stromen patiëntenmobiliteit rekening houden met het feit dat het verkeer in 2 richtingen bestaat:
  - Instroom van buitenlandse patiënten
  - Uitstroom van Belgische verzekerden
- De ziekenfondsen in België zijn dikwijls het eerste aanspreekpunt voor zorgverleners die geconfronteerd worden met buitenlandse patiënten die in België geplande of ongeplande zorg nodig hebben : afrekening van de zorgen kan slechts plaatsvinden mits een inschrijving van de betrokkene in het ZIV - systeem

Patiëntenmobiliteit

- Anderzijds zijn de Belgische VI's een belangrijk aanspreekpunt voor de Belgische verzekerden die gebruik maken van grensoverschrijdende zorg: ruw geschetst betreft het volgende zaken
  - Tijdelijk verblijf
  - BE verzekerden in een grensoverschrijdende situatie (wonen/werken of studeren)
  - BE verzekerden die geplande behandelingen willen ondergaan in een andere lidstaat
  - Specifieke grensoverschrijdende mobiliteit in de grensstreken

Ongeplande zorg

- De ongeplande zorg van een BE verzekerde: medisch noodzakelijke zorgen die tijdens een tijdelijk verblijf nodig blijken
  - Ervaring vanuit de Belgische verzekeringsinstellingen dat het gebruik van de EZVK goed is ingeburgerd: de verzekerde vindt gemakkelijk de weg naar het aanvragen van de EZVK kaart bij de mutualiteit
  - Verzekerde die de EZVK gebruikt wordt behandeld alsof hij verzekerd was in het land van verblijf, afrekening verloopt via het E125 circuit
  - Soms onduidelijkheid of problemen indien de zorgverlener zich niet in het reguliere zorgstelsel bevindt van de lidstaat van verblijf: de EZVK is dan niet bruikbaar en de patiënt dient de kosten eerst zelf te betalen
  - Dikwijls verwarring bij de verzekerden over wat er wordt gedekt door de EZVK en wat er wordt gedekt door een “reisbijstandsverzekering”

Woonst buiten bevoegde land

- BE verzekerde die zich in een grensoverschrijdende situatie bevinden zoals werken/wonen in een andere lidstaat, gepensioneerden of studenten
  - Goed geregeld door de Verordening, verzekerden worden ingeschreven in het woonland met een Portable Document
  - In de nabije toekomst: verdere digitalisering door de komst van EESSI
  - BE verzekerden die wonen in een andere EU lidstaat hebben terugkeerrecht in België
  - Ook deze groep verzekerden hebben dikwijls specifieke vragen en noden wat betreft geplande behandelingen in een andere lidstaat dan de woonstaat of het bevoegde land

Geplande zorgen

- Geplande behandelingen: de BE verzekerde maakt de bewuste keuze om zich te laten verzorgen in een andere lidstaat en wenst dus gebruik te maken van het vrije verkeer : 2 belangrijke stromen zijn te onderscheiden:
  - Aanvraag van een S2 formulier voor een specifieke behandeling in een andere EU lidstaat
  - Verzekerden in een grensstreek die voor allerlei behandelingen gebruik wensen te maken van het zorgaanbod aan de andere kant van de grens

Voorafgaande toestemming

Aanvraag van een S2 formulier:

- Men vraagt een voorafgaande toestemming (S2 formulier) aan bij de verzekeringsinstelling op basis van de regelgeving van de Verordening:
  - De Adviserend Geneesheer beslist
  - Veel aanvragen worden geweigerd omdat de behandeling in België voorhanden is, BE kent weinig tot geen wachttijden en heeft een uitgebreid zorgaanbod
  - Belangrijk om een goede motivatie te geven aan de verzekerde die niet altijd begrijpt waarom de aanvraag wordt geweigerd, de patiënt die een specifieke zorg wil is niet een “perfect rationele” en “goed geïnformeerde” consument, het betreft hier de “eigen gezondheid”. Dikwijls wordt de beslissing om naar het buitenland te gaan ingegeven door adviezen door een specialist zonder dat er duidelijkheid bestaat over beschikbare voorzieningen in het eigen land.

Geplande zorg in de grensstreek

- Geplande zorgen over de grens bij verzekerden in de grensstreek:
  - De meeste mobiliteit bestaat in de grensstreken
  - Bewoners kiezen voor zorgverleners die aan de andere kant van de grens liggen omwille van taal, cultuur en nabijheid of omdat ze de zorg kwalitatief beter vinden dan wat er beschikbaar is in de eigen regio
- De Belgische VI's hebben reeds sinds lange tijd veel geïnvesteerd in grensoverschrijdende projecten en zijn voorstander van een goede structurele samenwerking over de grenzen heen met de belangrijkste actoren uit het domein

Geplande zorg in de grensstreek

- Wat vinden wij belangrijk?
  - De verzekerde dient de vrijheid en mogelijkheid te hebben om omwille van persoonlijke redenen te kiezen voor een zorgverlening in het buurland
  - Deze grensoverschrijdende projecten dienen te worden omsloten in een akkoord tussen de belangrijkste actoren in de grensstreek waardoor het mogelijk wordt een “ruimte” te creëren voor de verzekerde om zich vrij te bewegen in een welbepaalde regio met de nodige en juiste informatie wat betreft: financiële impact, zorgaanbod, kwaliteit van de zorg → zorg dient zich niet noodzakelijk te beperken tot de eigen landsgrenzen
  - Het is van groot belang dat ziekenhuizen en zorgaanbieders in de grensstreek samenwerken en dat er wordt gestreefd naar een “win-win situatie” : bv. betrachting optimaal benutten van (over)capaciteit in de Belgische ziekenhuizen door het aantrekken van patiënten van over de grens

Geplande zorg in de grensstreek

- Ideaal : oprichten van elektronische portalen in een bepaald grensgebied:
  - Administratieve vereenvoudiging
  - Beschikbaarheid over gedetailleerde data m.b.t. aantal patiënten, welke specialisaties...
  - De verzekeraarbaarheid kan onmiddellijk in real time worden gecheckt door de zorgverlener over de grens bij de bevoegde VI
- In de praktijk zijn er reeds succesvolle projecten zoals de ZOASTen in de Belgisch-Franse grensstreek en het IZOM-project

Conclusies

- Verzekeringsinstellingen zijn groot voorstander van een beleid grensoverschrijdende zorg waarin er wordt gekeken naar opportuniteiten om samen te werken met de partners uit de andere buurlanden
- De verzekerde dient een aanspreekpunt te hebben waar er duidelijke informatie wordt meegegeven over de mogelijkheden
- Samenwerken van de buurlanden creëert een meerwaarde t.o.v. wat voorzien is in de Verordening en de Richtlijn Patiëntenmobiliteit
- Zorgaanbod dat makkelijk beschikbaar is voor de patiënt over de grenzen heen, binnen een duidelijk gedefinieerd kader kan enkel leiden tot een betere toegankelijkheid en kwaliteit

